

Januar 2012

Hos Dancert har vi med interesse læst Poul Erik Hjorths artikel om CE-mærkningen, og at den ønskede fri handel på tværs af grænserne endnu ikke er blevet helt så fri, som det fra starten var hensigten.

Hos Dancert er vi enige i, at handel med betonelementer på tværs af grænserne ikke er så 'smertefri', som man kunne ønske. Da vi hos Dancert certificerer mange forskellige arter af byggevarer, kan vi også se, at der er nogle forhold, der er helt særlige for betonelementer.

Det har givet os anledning til nedenstående kommentar.

I Byggevaredirektivet er det generelle harmoniseringsprincip, at de harmoniserede standarder skal give fælles *dokumentationsmetoder*, og at medlemsstaterne selv fastsætter *kravniveauerne*. Derved undgår man, at producenter skal igennem separate laboratorieprøvninger for hvert land, samtidigt med at man fastholder medlemsstaternes ansvar for og frihed til at fastlægge sikkerhedsniveauerne i bygningerne – under hensyn til lokale forhold. Dette har fra starten været et bærende princip i Byggevaredirektivet, og det vil det også være i *Byggevareforordningen*, der 1. juli 2013 afløser Byggevaredirektivet.

Samtidigt er det tankegangen, at et produkt skal kunne betragtes som en 'black box', hvor man læser på CE-mærket, hvad produktets ydeevne er, og at myndighederne i medlemslandene ikke skal interessere sig for, hvordan produktet er fremstillet, eller hvilke råmaterialer og komponenter der er medgået.

For de fleste byggevarer giver ovenstående princip ikke særlige problemer. F.eks. er det ikke noget særligt problem, at nogle lande f.eks. kræver mindst brandklasse (Euroclass) E af alle byggevarer, mens andre - f.eks. Danmark - ikke har sådanne krav. Man kan i alle tilfælde læse på CE-mærket, hvilken brandklasse produktet har, og kan produktet ikke bruges i det ene land, kan det bruges i et andet. Systemet er på den måde gennemsigtigt.

Med hensyn til betonelementer er systemet imidlertid ikke ligeså gennemsigtigt, og det ser vi 2 primære grunde til:

- 1) At det ikke i CEN er lykkedes at nå til enighed om en harmoniseret standard for færdigblandet beton. EN 206-1 er ganske vist en fælles europæisk standard, men den forudsætter en nationalt anvendelsesdokument – i Danmark er det DS 2426.
- 2) At den harmoniserede standard for armeringsstål, EN 10080, der var vedtaget og offentliggjort som harmoniseret standard – efter protester fra flere lande blev 'deharmoniseret'. Det betyder, at man ikke kan CE-mærke armeringsstål, og at medlemslandene frit kan anvende egne standarder for armering. I Danmark har vi ladet de gamle danske standarder for armering udgå og erstatte af EN 10080. Dermed er de danske regler på området gjort så europæiske som muligt.

Ovenstående medfører i kombination med, at hvert land via de nationale annekser til Eurocodes, som Poul Erik Hjorth beskriver, stiller forskellige krav både til armering og til beton, at handlen med betonelementer på tværs af landgrænserne bliver mindre fri end for de fleste andre byggevarers vedkommende.

Langt de fleste betonelementer fremstilles 'custom made' specielt til det byggeri, hvor det skal anvendes. Det er bygherrens ansvar at bygningsreglementets krav opfyldes – inklusive eurocodes og nationale annekser til disse. Afhængigt af samarbejdsformen i den enkelte byggesag, bliver det op til bygherrens rådgiver eller entreprenøren at fremstille et projektmateriale, der sikrer opfyldelse af alle krav.

Det betyder, at de krav der stilles til betonmaterialer i DS 2426 (refereret direkte i bygningsreglementet) også skrives ind i designsgrundlaget for betonelementerne, og det samme gælder de krav, det danske annekse til EC2 stiller til armeringsstål.

For at man som producent kan CE-mærke betonelementer, der specialfremstilles til specifikke byggesager, kræves at man kan vise sit certificeringsorgan, at kravene i projektmaterialet er 'taget ind' og opfyldt. Dermed kommer CE-mærkningen - paradoksalt nok - også til at omfatte nationale regler og standarder.

På sin vis er reglerne stadig transparente. Der er de samme regler, der gælder for CE-mærkning, hvad enten man producerer i det ene eller det andet land – det er nemlig reglerne på brugsstedet, der tæller.

Til gengæld må det være udenfor diskussion, at det for producenter, er langt mere uoverskueligt, at skulle forholde sig til forskellige separate regelsæt for hvert medlemsland, end hvis der havde været et enkelt sæt fælles regler for betonmaterialer og armering.

Den 1. juli 2013 erstatter *Byggevareforordningen* som nævnt *Byggevaredirektivet*, men det vil formentlig ikke løse ovenstående problem.

Den eneste løsning ligger desværre nok et stykke ude i fremtiden: harmoniserede standarder for beton og armeringsstål.

Gitte Susan Olsen og Anders Elbek
Dancert